



**USAID**  
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

#USAID\_  
Взаємодія

# АНТИКОРУПЦІЙНІ СТУДІЇ

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

КУРС

**У ПОШУКАХ  
ПРОТИЛЕЖНОСТІ КОРУПЦІЇ:  
КОНЦЕПТУЛЬНІ РІЗНОВИДИ  
АНТИКОРУПЦІЇ**

2022/23



*Ця програма стала можливою завдяки підтримці американського народу через Агентство Сполучених Штатів з міжнародного розвитку (USAID). Зміст цієї програми є виключною відповідальністю організації Грантоотримувача і необов'язково відображає погляди USAID чи Уряду Сполучених Штатів.*

### **Контактна інформація:**

Олександра Койдель, PhD  
Освіта: Political Science, Freie Universität Berlin  
olkeudel@gmail.com

Оксана ГУС, д.п.н.  
Oksana.huss@unibo.it  
+49 176 2182 72696

### **Опис курсу:**

Навчальний курсу "У пошуках протилежності корупції: концептульні різновиди антикорупції" спрямований на студентів Анти-Корупційних студій і має на меті розкрити основні концепції, що закладені у різних підходах до боротьби з корупцією. Центральним питанням всього курсу є «Що є протилежністю корупції?». В рамках курсу студенти поглиблюють знання міждисциплінарних теорій щодо розуміння корупції та практично застосовують ці знання до розробки відповідних дій щодо протидії корупції в рамках заданих парадигм.

Курс розрахований на 13 пар.

### **Веб-сайт курсу**

Програма, анонси та навчальні матеріали будуть розміщені на веб-сайті ACREC: <https://acrec.org.ua/>

# РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

№	Дата	Час	Тема заняття	Тема реферату	Год.	Викладач	Зміни до розкладу
	П'ятниця, 21 квітня 2023	19:30 – 21:00	Вступ до курсу: Чому «протилежність корупції» замість анти-корупції?		2	Оксана Гус	
1	Субота, 22 квітня 2023	10:00 – 12:50	Доброчесність та етичний універсалізм, кодекс етики та кодекс поведінки	1. Концепції доброчесності та етики як протилежність корупції	4	Олександра Койдель	
2	Субота, 22 квітня 2023	13:30 – 16:20	Належне урядування vs погане урядування	2. Концепція належного врядування як протилежність корупції	4	Оксана Гус	
3	Неділя, 23 квітня 2023	10:00 – 12:50	Концепції глибокої демократизації та неупередженості як протилежність корупції?	3.1 Глибока демократизація як шлях до подолання синдромів корупції	2	Оксана Гус	
			Концепції обмеженого та відкритого доступу до розподілу публічних ресурсів	3.2 Концепція відкритого доступу до розподілу публічних ресурсів як протилежність корупції	2	Олександра Койдель	
4	Субота, 29 квітня 2023	10:00 – 12:50	Принцип колективної дії – ключ до розуміння проблеми корупції та її рішення	6.1 Принцип колективної дії	4	Олександра Койдель	
5	Субота, 29 квітня 2023	13:30 – 16:20	Концепції відкритого уряду, прозорості та відкритих даних: Дієвий інструмент належного врядування чи поверхневий фасад поганого врядування?	5.1 Неоднозначність відкритого врядування	4	Оксана Гус	
6	Неділя, 30 квітня 2023	10:00 – 12:50	Участь громадян у політиці: Чому це потрібно і за яких умов можливо?	5.2 Роль прозорості та комунікаційних технологій у відкритому врядуванні	2	Оксана Гус	
			Горизонтальна та вертикальна підзвітність: Механізми функціонування та імплементації	8.1 Виклики та умови для впровадження підзвітності	2	Оксана Гус	
<b>ВСЬОГО</b>					<b>26 (13 пар)</b>		

## ВИМОГИ КУРСУ:

**ТЕМИ:** Курс передбачає вивчення механізмів антикорупції, що впливають з таких концепцій як:

- ▷ Добросесність (integrity) та етичний універсалізм (ethical universalism), кодекс етики та кодекс поведінки;
- ▷ Належне урядування (good governance);
- ▷ Неупередженість (impartiality) та глибока демократизація (deep democratization);
- ▷ Обмежений та відкритий доступ до перерозподілу публічних ресурсів (limited and open access order);
- ▷ Концепція колективної дії (collective action);
- ▷ Концепція відкритого уряду (open government), прозорість та відкриті дані (transparency and open data);
- ▷ Участь громадян (citizen participation);
- ▷ Підзвітність (accountability);

**ФОРМАТ:** Курс передбачає інтерактивну форму викладання, що включає:

- ▷ Лекції-дискусії – інпут викладача до кожної теми для загального структурування матеріалу
- ▷ Практичні семінари - студенти самостійно готують презентацію одного тексту на основі заданої літератури та ведуть дискусію з аудиторією за модерації лектора
- ▷ Робота в групах та кейс-стаді – даний формат слугує перевірки, у якій мірі студенти засвоїли матеріал, чи вони здатні застосувати отриманні знання на аналіз емпіричних прикладів

**ЗАВДАННЯ:** По завершенню курсу, студенти впевнено володітимуть теоріями, що концептуалізують «протилегність корупції» Критично аналізуватимуть можливості, обмеження та ризики окремих підходів до анти-корупції Вмітимуть розробляти обґрунтовані та адаптовані до контексту рекомендації в рамках анти-корупційної політики

### ВИМОГИ:

Розробка практичних рекомендацій до протидії корупції на основі концепцій;  
Презентація власного реферату;  
Участь в обговоренні заданих текстів;  
Регулярне відвідування занять.

## ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПИСЬМОВИХ РОБІТ

### Роботи мають містити:

- Ваше ім'я,
- назву курсу,
- назву завдання та заголовок роботи (для рецензії – назву та автора рецензованої книги),
- дату виконання,
- номери сторінок,
- номери та заголовки таблиць, графіків та іншої інфографіки,
- бібліографічні посилання в тексті та повний список використаної літератури (стиль цитування обирайте на Ваш розсуд, але дотримуйтеся одного обраного стилю).

### Який стиль для посилань на літературу вибрати?

Найпоширеніші стилі цитування представлено та пояснено на сайті University Libraries University of Washington за посиланням: <http://guides.lib.uw.edu/research/citations/citationwhich>.

Найпоширенішим у суспільних науках є стиль цитування American Psychological Association (APA), який можна вибрати із автоматичних налаштувань програм із управління літературою, наприклад, Mendeley. Більше про цей стиль за посиланням: <http://guides.lib.uw.edu/research/citations/apa-style>.

Інформація українською мовою про прийняті в Україні міжнародні стилі доступна у наступному джерелі: Боженко, О., Корян, Ю., & Федорець, М. (2016). Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. Методичні рекомендації. Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 117 с. – ISBN 978-966-97569-2-3.

Режим доступу:  
[http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations\\_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb](http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb)

Більше про науковий стиль української мови:

- Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. з алгоритмічними приписами. / Г.С. Онуфрієнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
- Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. – К.: НАДУ, 2012. – 48 с.

## ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕФЕРАТУ

**Завдання:** підготувати презентацію однієї статті, що розкриває сутність певної концепції «протилежності корупції».

### Користуйтеся наступної змістовною структурою\*:

- ▷ Вступ: коротко про що стаття і ким написана? Що є предметом дослідження? (напр. поведінка особистості, держава, суспільство тощо) - 1 слайд
- ▷ Резюме статті: Що є основною тезою статті? Як автор/ка концептуалізує корупцію? Як автор/ка концептуалізує протилежність корупції? Чи є у тексті критика власного або інших підходів до вирішення проблеми корупції? (схематична візуалізація, мінімум тексту)
- ▷ Критичний аналіз: Виявлення «ненавмисних» ризиків на основі вже наявних, критичних досліджень або неуспішних прикладів впровадження концепції
- ▷ Емпіричне застосування: Які приклади застосування даної концепції можна знайти в Україні чи за її межами?

\*Пам'ятайте, що не на всі запитання тексти дають пряму відповідь, тому не вагайтеся додавати власну аналітичну інтерпретацію.

### Регламент однієї презентації: 12 хвилин

## ПИСЬМОВА РОБОТА «ПОЛІСІ-БРИФ»

**Дедлайн: 7 травня 2023 (кінець дня)**

**Завдання:** розробити рекомендації до протидії корупції та їх обґрунтування на основі відповідної теоретичної концепції

### Користуйтеся наступною змістовною структурою:

- ▷ Резюме
- ▷ Вступ: коротко представити кейс/ політичну чи суспільну тему/ галузь економіки, які Ви опрацьовуєте
- ▷ Виявлення емпіричної та аналітичної проблеми, що обґрунтовує основне аналітичне питання брифу.
- ▷ Представлення та критична оцінка наявних альтернатив для рішення проблеми (напр. різні позиції у політиці, чи громадянському суспільстві)
- ▷ Обґрунтування, чому застосування даної концепції є логічною відповіддю. Обґрунтування повинне відповідати структурі аргументу (твердження + підкріплення + довід).
- ▷ Дискусія потенційних ризиків на основі вже наявних, критичних досліджень певної концепції та розробка запобіжників цим ризикам
- ▷ Висновки
- ▷ Список використаних джерел

Обсяг роботи: не більше 1500 слів

## Оцінювання курсу

Вид роботи	Вага, %
Презентація реферату на основі прочитаної статті	40
Письмова робота «Полісі-бриф: рекомендацій до протидії корупції та їх обґрунтування на основі відповідної теоретичної концепції»	40
Тести / Робота в групах	20
За письмові роботи та/чи активну участь на заняттях можна отримати бонусні бали	бонус мах 10

## Критерії оцінювання презентації

Критерії оцінювання	Макс. Бал 40
Чітко та цікаво передано зміст тексту, наявні паралелі до іншої літератури	10
Наявний власний критичний аналіз концепції поза прочитаною статтею, а саме переваги чи виклики у протидії корупції за даним механізмом	10
Влучно виявлені приклади застосування концепції в Україні чи за її межами	10
Структуроване викладення змісту (див.вимоги до структури вище), аргументація переконлива та логічна, доречне вживання фахової термінології, доступно візуалізована презентація	10

## Критерії оцінювання «ПОЛІСІ-БРИФ»

Критерії оцінювання	Макс. Бал 40
Аналітична проблема чітко сформульована, оригінальна, відповідає актуальній дискусії у суспільстві (сама дискусія коротко підсумована, прогалини визначені). Аналітичне питання відповідає проблемі, чітко сформульоване, у коректному форматі (є аналітичним, а не описовим)	5
Чітко представлені та критично оцінені (зважені за і проти) наявні альтернативи для рішення проблеми (напр. різні проєкти закону, чи аналітика впливових ГО тощо)	5
Запропоноване рішення чітко описане у відповідності теоретичній концепції, воно переконливо обґрунтоване у відповідності до структури аргументу (твердження + підкріплення + довід)	5
Критично визначені потенційні ризики запропонованого рішення, на основі літератури чи емпіричних прикладів	5
До кожного з ризиків розроблені запобіжники	5
Структуроване викладення змісту (див.вимоги до структури документу вище), аргументація переконлива та логічна, доречне вживання фахової термінології	5
Доречне вживання фахової літератури та коректне цитування і оформлення бібліографії	5
Правопис на високому рівні, помилки відсутні, дотримання формальних вимог до оформлення робіт	5

## **ПЛАН КУРСУ**

**У ПОШУКАХ ПРОТИЛЕЖНОСТІ  
КОРУПЦІЇ:** КОНЦЕПТУЛЬНІ  
РІЗНОВИДИ АНТИКОРУПЦІЇ

# ВСТУП ДО КУРСУ: ЧОМУ «ПРОТИЛЕЖНІСТЬ КОРУПЦІЇ» ЗАМІСТЬ АНТИ- КОРУПЦІЇ?

## Метою даного семінару є:

- ▶ Познайомитися зі студентами
- ▶ Визначити правила комунікації впродовж курсу
- ▶ Зробити вступ до курсу, пояснити його мету, структуру та вимоги
- ▶ Представити вимоги, розподілити теми рефератів
- ▶ Обговорити логістичні питання



## Література до пари

- 👁 Перссон, Анна, Бу Ротштайн та Ян Теорелл. «Чому антикорупційні реформи провалюються: системна корупція як проблема колективних дій». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 129-157. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX_/view)
  - 👁 Гейвуд, Пол М. «Новий погляд на корупцію: «чудодійне зілля», місце і фокус». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 359-393. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX_/view)
  - 👁 Ведель, Джанін Р. «Переосмислення корупції в добу невизначеності». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 285-358. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX_/view)
- 
- 
-



## ТЕМА 1: ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЕТИЧНИЙ УНІВЕРСАЛІЗМ, КОДЕКС ЕТИКИ ТА КОДЕКС ПОВЕДІНКИ, СБ, 22.4

### ОПИС:

- ▶ За підтримки міжнародних акторів та з ініціативи громадянського суспільства, в Україні активно впроваджуються кодекси етики та поведінки, а також принципи доброчесності та етичного універсалізму. Однак формальні правила залишаються часто проігнорованими та рідко втілюються в практику. Метою даного семінару є:
- ▶ Розглянути підходи до розуміння доброчесності та етичного універсалізму
- ▶ Зрозуміти мету, механізми дії та підходи до прийняття кодексу етики
- ▶ Навчитися визначати та вирішувати етичні дилеми
- ▶ Проаналізувати приклади дієвих та недієвих кодексів етики в Україні
- ▶ Проаналізувати практику впровадження положень кодексу етики
- ▶ Оцінити практику застосування принципів доброчесності в Україні

### Література до семінару:

#### Реферат 1:

- ▶ Cox, Damian and others (2017). Integrity. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Edward N. Zalta, ed., <https://plato.stanford.edu/archives/spr2017/entries/integrity/>
- ▶ Deigh, John (2013). An Introduction to Ethics. Cambridge University Press, Розділ 1, <https://www.insightsonindia.com/wp-content/uploads/2013/09/what-is-ethics-cambridge-university.pdf>
- ▶ Додаткова література
- ▶ Посібник з питань прозорості та громадянської участі, Рада Європи, Розділ 1, <https://www.beopen-congress.eu/UK/38-country.html>
- ▶ Soloviov, Viktor. 2021. "«Золоте правило» Tesla. Як бізнесу боротися з корупцією." НВ. April 12, 2021. <https://nv.ua/ukr/opinion/tesla-chogo-mozhe-navchitися-ukrajina-ostanni-novini-50153697.html>.

## ТЕМА 2: НАЛЕЖНЕ УРЯДУВАННЯ VS ПОГАНЕ УРЯДУВАННЯ

### ОПИС:

- ▶ Термін належного урядування часто вживається інфляційно без конкретного усвідомлення принципів та механізмів його функціонування. Метою даного семінару є:
- ▶ Зрозуміти та визначити поняття належного урядування
- ▶ Розглянути належне урядування в контексті стійкого розвитку
- ▶ Дослідити ключові принципи належного урядування
- ▶ Ознайомитись з основними підходами до вимірювання належного урядування

### Література до семінару:

#### Реферат 2:

- ▶ Fukuyama, Francis (2013). What is Governance? Governance, vol. 26, issue 3 (July), pp. 347-368.
- ▶ Mungiu-Pippidi, A. (2020). The Rise and Fall of Good-Governance Promotion. Journal of Democracy, 31(1), 88-102. <https://doi.org/10.1353/jod.2020.0007>
- ▶ Реферат 1.2.
- ▶ Rothstein, B., & Teorell, J. (2008). What Is Quality of Government? A Theory of Impartial Government Institutions. Governance, 21(2), 165-190. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0491.2008.00391.x>
- ▶ Rose-Ackerman, Susan (2016). What Does "Governance" Mean? Governance, vol. 30, issue 01 (May), pp. 23-27.

# ТЕМА 3: КОНЦЕПЦІЇ ГЛИБОКОЇ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ТА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ ДО РОЗПОДІЛУ ПУБЛІЧНИХ РЕСУРСІВ

## ОПИС:

- У критичних дослідженнях корупції останнього десятиліття, все частіше політологи ставлять запитання «що є протилежністю корупції?». У відповідь на це питання, ми розглянемо дві поширені відповіді, а саме, концепції «глибокої демократизації» та «відкритого доступу до розподілу публічних ресурсів». Метою даного семінару є:
- Розглянути питання протидії корупції в історичному розрізі, через концепцію глибокої демократизації
- Проаналізувати розвиток історичний розвиток України через призму «глибокої демократизації»
- Ознайомитися з концепціями закритого та відкритого доступу
- Засвоїти альтернативне пояснення корупції на інпуті політичної системи
- Критично проаналізувати ідеї мейнстріму до протидії корупції через призму альтернативної концепції
- Ознайомитися з ширшим застосуванням концепції обмеженого та відкритого доступу



## Література до семінару:

### Реферат 3.1:

- Джонстон, Майкл. «Глибока демократизація» та обмеження корупції». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 522-553. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX_/view)



## Додаткова література

- Ротштайн, Бу. «Що є протилежністю корупції?». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 394-416. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX_/view)

### Реферат 3.2:

- North, Douglass C., John Joseph Wallis, Steven B. Webb, and Barry R. Weingast. Limited Access Orders in the Developing World: A New Approach to the Problems of Development. Vol. 4359. World Bank Publications, 2007. [http://econweb.umd.edu/~wallis/MyPapers/Limited\\_Access\\_Orders\\_in\\_the\\_Developing\\_WorldWPS4359.pdf](http://econweb.umd.edu/~wallis/MyPapers/Limited_Access_Orders_in_the_Developing_WorldWPS4359.pdf).
- Додаткова література: Мунджу-Піппіді, Аліна. «Корупція: діагноз і лікування». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 503-521. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rlGueadX_/view)
- Ademmer, Esther, Julia Langbein, and Tanja A. Börzel. "Varieties of Limited Access Orders: The Nexus between Politics and Economics in Hybrid Regimes." Governance, April 29, 2019, gove.12414.

# ТЕМА 4: ПРИНЦИП КОЛЕКТИВНОЇ ДІЇ – КЛЮЧ ДО РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ КОРУПЦІЇ ТА ЇЇ РІШЕННЯ

## ОПИС:

- ▶ Принцип колективної дії є на сьогодні домінуючим поясненням проблеми корупції на протипагу поясненням через принцип індивідуальної поведінки. Метою даного семінару є:
- ▶ Зрозуміти принцип колективної дії
- ▶ Навчитися аналізувати проблему корупції застосовуючи дану теоретичну рамку
- ▶ Випробувати принцип колективної дії
- ▶ Застосувати принцип колективної дії до рішення проблеми корупції



## Література до семінару:

### Реферат 4:

- ▶ Ostrom, Elinor. "Collective Action and the Evolution of Social Norms." *Journal of Natural Resources Policy Research* 6, no. 4 (2014): 235–52.
- ▶ Marquette, Heather, and Caryn Peiffer. "Corruption and Collective Action." Research Paper. Developmental Leadership Program. Bergen: U4 Anti-Corruption Resource Centre, January 2015.



## Додаткова література

- ▶ Chêne, Marie. "Mobilising Broad Anti-Corruption Coalitions." U4 Expert Answer. U4 Anti-Corruption Resource Centre, November 1, 2010. [https://knowledgehub.transparency.org/assets/uploads/helpdesk/262\\_Mobilising\\_broad\\_anti\\_corruption\\_coalitions.pdf](https://knowledgehub.transparency.org/assets/uploads/helpdesk/262_Mobilising_broad_anti_corruption_coalitions.pdf).
- ▶ Olson, Mancur. *The Logic of Collective Action: Public Goods and the Theory of Groups*. 21. printing. *Harvard Economic Studies* 124. Cambridge, Mass.: Harvard Univ. Press, 2003.
- ▶ Olson, Mancur. "The Logic of Collective Action in Soviet-Type Societies." *Journal of Soviet Nationalities, A Quaterly Publication of the Centre on East-West Trade, Investment, and Communications*, 1, no. 2 (Summer 1990): 8–27.

# ТЕМА 5: КОНЦЕПЦІЯ ВІДКРИТОГО УРЯДУ: ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ ЧИ ПОВЕРХНЕВИЙ ФАСАД ПОГАНОВОГО ВРЯДУВАННЯ?

## ОПИС:

- 3 2011 року Україна є членом Партнерства Відкритого Уряду (OGP). За певних умов, OGP представляє собою амбітний механізм для покращення врядування. Однак концепція та її складові підлягають критиці, оскільки особливо ідеї прозорості та відкритих даних використовуються урядами для створення фасаду, що прикриває погане врядування за ним. Метою даного семінару є:
  - Зрозуміти ідею відкритого врядування та її складові
  - Критично проаналізувати функції, ризики та виклики для відкритого уряду

## Література до семінару:

### Реферат 5. Неоднозначність відкритого врядування:

- Yu, Harlan, and David G. Robinson. "The New Ambiguity of 'Open Government.'" SSRN Electronic Journal, 2012. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2012489>.
- Weinstein, Jeremy, and Joshua Goldstein. "The Benefits of a Big Tent: Opening Up Government in Developing Countries A Response to Yu & Robinson's The New Ambiguity of 'Open Government,'" 2012, 11.
- U4 Anti-Corruption Resource Centre. "Artificial Intelligence – a Promising Anti-Corruption Tool in Development Settings?" Accessed July 26, 2020. <https://www.u4.no/publications/artificial-intelligence-a-promising-anti-corruption-tool-in-development-settings>.

## Додаткова література

- Williamson, Vanessa, and Norman Eisen. "The Impact of Open Government: Assessing the Evidence." Working Paper. Washington, DC: Center for effective public management at Brookings, December 2016.
- Huss, Oksana, and Oleksandra Keudel. Open Government in Education: Clarifying Concepts and Mapping Initiatives. Ethics and Corruption in Education. Paris: UNESCO. IIEP, 2020. Chapters 1-3, <http://www.iiep.unesco.org/en/open-government-education-clarifying-concepts-and-mapping-initiatives-13372>.
- Khutky, Dmytro. 2021. Digital Democracy Database. European Digital Development Alliance. <https://www.europeandigital.org/digital-democracy-database>
- Посібник з питань прозорості та громадянської участі, Рада Європи, Розділ 3 «ПРОЗОРИСТЬ», <https://www.beopen-congress.eu/UK/38-country.html>

# ТЕМА 6: ПРОЗОРИСТЬ, УЧАСТЬ ГРОМАДЯН ТА ПІДЗВІТНІСТЬ: ЧОМУ ЦЕ ПОТРІБНО І ЗА ЯКИХ УМОВ МОЖЛИВО?

## ОПИС:

- 🕒 Залучення громадян до політичного процесу вказує на нову парадигму у відносинах держави та громадян: практика переходить від ідеї надання послуг державою громадянам до ідеї співпраці і партнерства. Метою даного семінару є:
- 🕒 Засвоїти принципи відкритих даних
- 🕒 Зрозуміти різні ступені залучення громадян
- 🕒 Критично проаналізувати функції, ризики та виклики для залучення громадян
- 🕒 Ознайомитися з інструментами залучення громадян
- 🕒 Визначити механізми зв'язку, яким чином та за яких умов участь громадян є дієвими інструментами протидії корупції
- 🕒 Зрозуміти значення підзвітності, її зв'язок з прозорістю, залученням громадян
- 🕒 Визначити різницю між горизонтальною та вертикальною підзвітністю
- 🕒 Проаналізувати виклики для дієвого процесу підзвітності
- 🕒 Ознайомитися з інструментами горизонтальної та вертикальної підзвітності
- 🕒 Проаналізувати за яких умов механізм підзвітності є дієвим у протидії корупції



## Література до семінару:

### Реферат 6.1. Роль прозорості та комунікаційних технологій у відкритому врядуванні

- 👁️ Баур, Моніка, Марсія Граймз. «Прозорість приборкає корупцію? Ідеї, критерії та емпірична цінність». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 451-485. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rIGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rIGueadX_/view)
- 👁️ Huss, Oksana, and Oleksandra Keudel. Open Government in Education: Clarifying Concepts and Mapping Initiatives. Ethics and Corruption in Education. Paris: UNESCO. IIEP, 2020. Chapters 2.2-2.3, <http://www.iiep.unesco.org/en/open-government-education-clarifying-concepts-and-mapping-initiatives-13372>.

### Реферат 6.2.: Виклики та умови для впровадження підзвітності



## Рекомендована література

- 👁️ Баур, Моніка. «Потреба чи жадібність? Умови для колективної дії проти корупції». Ред. Оксана Гус, Марія Мамедбекова, Аліна Лось. Перекладач Андрій Іщенко. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія, ДУХ І ЛІТЕРА (2021): 417-450. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rIGueadX\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1eTwTNMyaqbvLnY-WX1hCN27rIGueadX_/view)
- 👁️ Huss, Oksana, and Oleksandra Keudel. Open Government in Education: Clarifying Concepts and Mapping Initiatives. Ethics and Corruption in Education. Paris: UNESCO. IIEP, 2020. Chapter 2.4, <http://www.iiep.unesco.org/en/open-government-education-clarifying-concepts-and-mapping-initiatives-13372>.
- 👁️ Ardigó, Iñaki Albisu. "Local Government Accountability Mechanisms." U4 Anti-Corruption Resource Centre, 2019. <https://www.u4.no/publications/local-government-accountability-mechanisms.pdf>.



## Додаткова література

- 👁 Directorate-General for Migration and Home Affairs (European Commission), Huss, O., Beke, M., Wynarski, J., & Slot, B. (2023). Handbook of good practices in the fight against corruption. Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2837/575157>
- 👁 Marin, Jose Maria. "Evidence of Citizen Engagement Impact in Promoting Good Governance and Anti-Corruption Efforts." U4 Anti-Corruption Resource Centre, 2016. <https://www.u4.no/publications/evidence-of-citizen-engagement-impact-in-promoting-good-governance-and-anti-corruption-efforts>.
- 👁 Посібник з питань прозорості та громадянської участі, Рада Європи, Розділ 4 «ГРОМАДСЬКА УЧАСТЬ», <https://www.beopen-congress.eu/UK/38-country.html>

## ЛЕКТОРКИ КУРСУ



### Олександра Койдель –

лекторка при Міждисциплінарному науково-освітньому центрі протидії корупції НАУКМА (ACREC) з 2018 року та доцентка кафедри публічної політики та врядування Київської Школи Економіки. До наукових інтересів Олександри входять питання місцевої демократії, громадських рухів і громадського залучення, а також взаємодії бізнесу і політики на місцевому рівні в Україні. Вона також є консультанткою із питань відкритого врядування, антикорупційних політик та доброчесності влади для міжнародних організацій (Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи, Інститут планування освіти ЮНЕСКО).

Олександра отримала ступінь PhD із політології у Вільному Університеті Берліна (Німеччина), магістра із міжнародного адміністрування та глобального врядування в Університеті Гетеборга (Швеція) та магістра із міжнародної інформації Київського Інституту Міжнародних Відносин. Вона також має досвід реалізації міжнародних та партисипативних проектів у приватному, громадському та академічному секторах в Україні, Швеції та Німеччині і є членом Німецько-українського академічного Товариства.



### Оксана ГУС, д.п.н. -

Довідка: дослідниця Болонського університету. Співзасновниця міжнародної мережі дослідників корупції ([www.ICRNetwork.org](http://www.ICRNetwork.org)) та консультантка з розвитку ACREC. Захистила докторську дисертацію в Інституті розвитку та миру Університету Дюсбург-Ессен, Німеччина (INEF, Universität Duisburg-Essen). Сферою наукових інтересів є політична корупція у гібридних режимах, а також методи та теорії міждисциплінарних досліджень корупції. Отримала ступінь магістра з політології, публічного права й антропології Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана, Німеччина (Ludwig-Maximilians-Universität München). Вона була дослідницею в Університеті Гьотеборгу (QoG Institute), Лейденському університеті, Університеті Торонто (CERES) та консультанткою УНП ООН, ЮНЕСКО, ЄС та Ради Європи. Гус є авторкою книги "How Corruption and Anti-Corruption Policies Sustain Hybrid Regimes", Stuttgart: Ibidem, 2020.

#acrecstudy

Київ